

AZ ÓBUDAI EGYETEM

**HALLGATÓI TŰZ-, MUNKAVÉDELMI és POLGÁRI
VÉDELMI TÁJÉKOZTATÓJA**

**BUDAPEST
2014**

TARTALOMJEGYZÉK

I. rész MUNKAVÉDELEM.....	3
Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi feltételei	3
Általános rendelkezések.....	3
Általános munkavédelmi előírások és tudnivalók	4
Kémiai laboratórium általános munkavédelmi előírásai.....	4
II. rész TŰZVÉDELEM.....	5
Tűzvesélyességi osztályok	5
Általános tűzvédelmi szabályok.....	6
A tűzoltásra vonatkozó előírások.....	7
Tűzvédelmi szabálytalanságokért felelős személyek szankcionálása.....	7
Tűzoltó készülékek típusai	7
Érintésvédelem.....	8
III. rész POLGÁRI VÉDELEM.....	8
A hadkötelezettség	8
Polgári védelmi kötelezettség.....	8
Általános jelzési és közreműködési kötelezettség	9

I. rész MUNKAVÉDELEM

Az iskolarendszerű oktatás keretében a tanulókat és hallgatókat meg kell ismertetni a biztonságos életvitel, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés alapvető szabályaival.

A **munkavédelem** a szervezett munkavégzésre vonatkozó biztonsági és egészségügyi követelmények, továbbá a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény céljának megvalósítására szolgáló törvénykezési, szervezési, intézményi előírások rendszere, valamint mindezek végrehajtása. A munkát végzőknek joguk van a biztonságos és egészséges munkafeltételekhez.

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása – a munkavállalók ez irányú felelősségével összhangban – munkáltató kötelessége.

A munkáltatóknak és a munkavállalóknak – hallgatóknak – valamint az állami szerveknek e törvényben és a munkavédelemre vonatkozó más szabályokban meghatározott jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során együtt kell működniük.

A munkavédelemmel kapcsolatos minden eljárás során az adatok (személyes, különleges és közérdekű adatok, állami, szolgálati, üzemi és üzleti titkok) védelmét a vonatkozó jogszabályok szerint kell biztosítani. Az adatok statisztikai célra felhasználhatók, és statisztikai felhasználás céljára személyazonosításra alkalmatlan módon átadhatók.

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi feltételei

A hallgató csak olyan munkára és akkor alkalmazható, ha annak ellátásához megfelelő élettani adottságokkal rendelkezik, továbbá

- a foglalkoztatás az egészséget, testi épségét, illetőleg a fiatalok egészséges fejlődését károsan nem befolyásolja,
- mások egészséget, testi épségét nem veszélyezteti, és a munkára külön jogszabályokban meghatározottak szerint alkalmasnak bizonyul.

Ha valamely munkát egyidejűleg két, vagy több hallgató végez, a biztonságos munkavégzés érdekében az egyik hallgatót meg kell bízni a munka irányításával, és azt a többiek tudomására kell hozni.

Általános rendelkezések

- Az egyetem egész területén a dohányzás tilos (kivéve, az erre kijelölt helyeket).
- A közlekedési szabályokat az intézmény területén is be kell tartani.
- Az egyetem területén oktatási idő alatt szeszes italt fogyasztani tilos.
- A laborgyakorlatok során a villamos gépeket, berendezéseket és egyéb készülékeket a tevékenység befejezése után a villamos hálózatról le kell választani.
- Az előírt és rendelkezésre bocsátott védőeszközöket, egyéni védőfelszereléseket – az adott munkaköri, munkahelyi ártalmak lehetőségeinek fennállása alatt – a rendeltetésüknek megfelelően kell használni.
- Fizikai munkát végezni és műhelygyakorlaton részt venni (a labor jellegének megfelelően) csak zár kivételű lábbelikben szabad.
- Fizikai munkánál, valamint testnevelési órán, sportfoglalkozáson, gyakorlaton gyűrűt, órát, karkötőt, nyakláncot, nyakkendőt viselni tilos.
- Minden balesetet, sérülést, rosszulletet, haladéktalanul be kell jelenteni az oktatás helyi vezetőjének, vagy a felügyelettel megbízott személynek.
- Az a hallgató, aki fertőző betegségen esett át (vagy családjában fertőző megbetegedés fordult elő), csak az Állami Egészségügyi Szolgálat orvosa által kiállított engedély alapján állhat munkába, illetve látogathatja mind az elméleti, mind a gyakorlati foglalkozásokat.

- A szakképesítés megszerzéséhez szükséges gyakorlati képzés során, ha az nem az intézményben történik, akkor a munkáltatónak az őt foglalkoztatót kell érteni. Ettől külön szerződés keretében el lehet térni.
- A képernyő előtti munkavégzést az 50/1999. (XI. 3.) EüM rendeletnek megfelelően kell meghatározni.

Általános munkavédelmi előírások és tudnivalók

Az egyetem Munkavédelmi Szabályzatának előírásait a hallgatókra is alkalmazni kell.

Munkavédelmi oktatásban kell részesíteni a hallgatót minden félév kezdetekor, a gyakorlati foglalkozások megkezdése előtt, munkabalesetek előfordulásakor, a baleset okainak és következményeinek feldolgozásával. Az oktatás tematikáját a képzés jellegének megfelelően kell összeállítani.

Az oktatás megtörténtét oktatási jegyzőkönyvben kell dokumentálni, és a hallgatókkal aláírni. A jegyzőkönyv egy példányban készül, amelyet a szervezeti egység munkavédelmi dokumentumaihoz kell lefűzni. Az oktató az aláírásával igazolja, hogy az oktatott anyagot a hallgatók elsajátították.

A hallgató csak biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban, az egészséget nem veszélyeztető és a munka végzésére vonatkozó szabályok megtartásával végezhet munkát.

A hallgató köteles

- a rendelkezésre bocsátott munkaeszköz biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően a gyakorlatvezetője utasítása szerint használni;
- az egyéni védőeszközt rendeltetésének megfelelően használni;
- a laboratórium területén a fegyelmet, a rendet és a tisztaságot megtartani;
- a munkája biztonságos elvégzéséhez szükséges ismereteket elsajátítani és azokat a munkavégzés során alkalmazni;
- a veszélyt jelentő rendellenességet tőle elvárhatóan megszüntetni, illetve a gyakorlatvezetőnek jelezni;
- a balesetet, sérülést, rosszulletet azonnal jelenteni a gyakorlatvezetőnek, aki ezt köteles azonnal tovább jelenteni a tanszék vezetőjének (a munkavédelmi megbízottnak és a biztonságsszervezési csoportvezetőnek), aki gondoskodik a további teendőkről.

Kémiai laboratórium általános munkavédelmi előírásai

A laboratóriumban csak az oktató engedélyével lehet tartózkodni. Egyedül munkát végezni nem szabad. Munkavédelmi köpeny használata kötelező. A laboratóriumba ételt, italt bevinni, ott fogyasztani szigorúan tilos. A felsőruházatot és csomagokat a foglalkozás előtt a folyosón elhelyezett szekrényekben kell tárolni. A laboratóriumba vegyszert bevinni és kihozni szigorúan tilos. A laboratóriumban levő vegyszereket megkóstolni nem szabad, megszagolni csak óvatosan az edény feletti légteret orrunk felé legyezgetve lehet.

A munkavégzés előtt a gyakorlat kivitelezését alaposan gondoljuk át, ezzel nagymértékben csökkenthetjük a gyakorlat kockázatát. Egyéni védőfelszerelés használata a tevékenység jellegének megfelelően kötelező. Oldatok hígításakor mindig a tömény oldatot öntjük a híg oldathoz vagy a vízhez állandó keverés közben. Maró, mérgező, illékony anyagokat pipettázni csak méregpipettával vagy pipettalabdával szabad. Mérgező vagy maró gázok keletkezésének lehetősége esetén csak vegyifülke alatt, az elszívó ventilátor működése közben, lehúzott fülkeajtónál dolgozzunk. A laboratóriumi munkahelyeket és a padlózatot tartuk tisztán és szárazon. Az esetlegesen szétszóródó vagy kiömlő anyagokat azonnal takarítsuk fel. A vegyszeres üvegekből csak a szükséges mennyiséget vegyük ki tiszta, száraz vegyszeres kanállal. A fölösleges használatlan vegyszert nem szabad a vegyszeres

üvegbe visszatenni. A felirat nélküli vegyszereket ne használjuk, azokkal ne kísérletezzünk. A munka befejezése után, a laboratórium elhagyása előtt mindig alaposan mossunk kezet.

Kémcsöveket 1/3 részénél tovább ne töltsük, melegítés esetén a kémcső száját magunktól és társainktól elfelé tartjuk. Zárt rendszer melegítése, hevítése tilos! Ha sav vagy lúg kerül bőrfelületre, azt először száraz ronggyal letöröljük, majd bő vízzel lemossuk, s utána hatástalanítjuk. A savoldatot 2%-os nátrium-hidrogénkarbonát, a lúgoldatot 2%-os ecetsav oldattal semlegesítjük. Maradandó bőrpír esetén feltétlenül forduljunk orvoshoz.

Ha vegyszer kerül a szánkba, azt lehetőség szerint ne nyeljük le, köpjük ki, majd a szánkat többször öblítsük át vízzel és utána igyunk rá pár deciliter vizet. Ha a vegyszer a gyomorba került a vegyszert hígítani kell vízzel (max. 2-3 dl). Először próbakortyolgatást végezzünk, ennek célja megállapítani, hogy a nyelő- és a légcső fala átmaródott-e, illetve nem záródott-e el a légút. Ebben az esetben a víz a légutakba kerül.

TILOS a maró vegyszert lenyelt sérültet hánytatni! TILOS a vegyszert semlegesíteni, savmarásra lúgot, lúgmarásra savat itatni! A szembe került vegyszert szemöblögető pohárral többször átmosunk vízzel. A szembe került savat 2%-os bórax-oldattal, a lúgot 2%-os bórsav-oldattal semlegesítjük, majd szemorvoshoz fordulunk. Mechanikai sérülések esetén a sebet tisztítsuk ki, steril gézlappal fedjük be, majd forduljunk orvoshoz. Minden sérülés esetén jegyezzük meg, hogy milyen anyaggal vagy anyagokkal dolgoztunk, az körülbelül mennyi ideig érintkezett a testfelülettel, és erről az orvost tájékoztassuk. Minden sérülést a gyakorlatvezetőnek azonnal jelezni kell.

II. rész TŰZVÉDELEM

A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény 22. §-ában, valamint annak végrehajtásában kiadott 30/1996. (XII. 6.) BM rendelet 2. §, továbbá a 28/2011. (IX. 6.) BM rendelettel kiadott Országos Tűzvédelmi Szabályzat intézkedik.

A megtartott tűzvédelmi oktatás tényét az oktatás tárgyát, tartamát, az esetleges gyakorlati képzést (tűzoltó készülék kezelése) írásban kell rögzíteni, amit a munkavállaló (hallgató) és az oktatást megtartó aláírásával igazol. Ezt a nyilvántartást gondosan meg kell őrizni.

Tűzveszélyességi osztályok

„A”= fokozottan tűz és robbanás veszélyes (pl. gázmérő, akkumulátor helyiségek),

„B”= tűz- és robbanásveszélyes (pl. vegyszerraktárak)

„C”= a tűzveszélyes (pl. raktárak, könyvtárak, egyes műhelyek stb.),

„D”= mérsékelten tűzveszélyes (pl. tantermek, irodák, gáztüzelésű kazánház stb.)

„E”= nem tűzveszélyes (p. folyosók, mosdók, WC-k stb.)

tűzveszélyességi osztályba tartozó helyiségek.

A laboratóriumban használt vegyszerek egy része tűzveszélyes. A tűz létrejöttének három feltétele

- éghető anyag,
- gyulladásra alkalmas hőmérséklet,
- égést tápláló oxigén.

A tüzet megelőzni sokkal könnyebb, mint eloltani! Az égő gyufát, gyújtópálcát a szemetesbe dobni nem szabad! A gázégőt előírásnak megfelelően használjuk, bármilyen rendellenes működés gyanúja esetén azonnal zárjuk el a csővezetéken lévő csapot, és szólunk a gyakorlatvezetőnek. Kisebb tüzek esetén a laboratóriumban elhelyezett tűzoltó takaró vagy tűzoltó készülék használata javasolt. Minden kémiai laboratórium bejáratánál tűzoltóruhany és szemöblítő állomás található, melynek lelógó karját meghúzva a ruhany vízarama elindítható. A hosszú hajúak hajukat összefogva dolgozhatnak csak a laboratóriumban. Oldószerek meggyulladás esetén a folyadéktüzet a rendszeresített tűzoltó

készülékkel oltjuk el. A laboratórium falán elhelyezett tűzoltó készülék lehet porral oltó, gázzal oltó vagy habbal oltó készülék. Elektromos tüzek esetén a habbal oltó nem használható.

Általános tűzvédelmi szabályok

A használatra vonatkozó általános tűzvédelmi szabályokat az egyetem épületeire vonatkozó Tűzvédelmi Szabályzat részletesen tartalmazza, amit mindenki maradéktalanul köteles betartani.

A különböző helyiségeket, tereket csak az eredeti rendeltetésének megfelelően szabad használni. Ettől eltérni csak az illetékes vezető írásbeli engedélye alapján az abban meghatározott szabályok maradéktalan betartásával szabad.

„A”-„B” tűzveszélyességi osztályba tartozó anyagot alkalmoszerűen csak a szabadban, vagy hatékonyan szellőztetett helyiségben szabad használni, ahol egyidejűleg gyújtóforrás nincs.

Minden munkahelyen a tevékenység közben és annak befejezése után ellenőrizni kell a tűzvédelmi használati szabályok megtartását és a szabálytalanságokat meg kell szüntetni. Az ellenőrzés kiterjed

- a tűzjelzés lehetőségére,
- a kiürítési (menekülési útvonalak, folyosók, lépcső-házak és egyéb közlekedő terek) útvonalak szabadon tartására,
- tűzcsapok, tűzoltó készülékek, felszerelések meglétére, hozzáférhetőségükre,
- oltóvíz kivételi helyek megközelíthetőségére,
- tevékenység befejezése után villamos gép, berendezés, készülék kikapcsolt állapotára,
- fűtőberendezések előírt használatára,
- dohányzás tiltó szabályzat betartására,
- a tevékenységhez feltétlen szükséges anyagmennyiség szabályos tárolására stb.

Tűzveszélyes tevékenységet tilos olyan helyen végezni, ahol az tüzet, vagy robbanást okozhat. Állandó jellegű tűzveszélyes tevékenységet csak a tűzvédelmi követelményeknek megfelelő, erre a célra alkalmas helyen, alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenységet csak írásbeli engedély alapján, az abban meghatározott szabályok betartása mellett szabad végezni.

Az épületekben, helyiségekben és szabadtéren, még átmenetileg sem szabad **eltorlaszolni**

- villamos berendezés kapcsolóját,
- a közmű nyitó és zárószerkezetét,
- tűzjelző kézi jelzésadóját,
- a nyomásfokozó szivattyút indító szerelvényét,
- a hő és füstelvezető kezelőszerkezetét, nyílásait,
- a tűzvédelmi berendezést, felszerelést, készüléket.

Nem szabad leszűkíteni

- a közlekedési utakat
- az ajtókat, ajtónyílásokat,
- kiürítési utakat

A helyiségekben (kollégiumi szobákban, irodákban stb.) csak olyan fűtési rendszer használható, amely rendeltetésszerű működése során nem okoz tüzet, vagy robbanást. Csak engedélyezett típusú, kifogástalan műszaki állapotú tüzelő és fűtőberendezést szabad használni. A rendszeresített fűtés mellett kiegészítő fűtés (pl. hőszugárzó stb.) csak az illetékes vezető írásbeli engedélye alapján, az abban meghatározott szabályok maradéktalan betartásával használható.

Közcsatornába, vagy szikkasztóba éghető gázt, gőzt, vagy folyadékot, valamint az ilyen anyagot oldott állapotban tartalmazó szennyvizet, a vízzel vegyi reakcióba lépő és éghető, gázfejlesztő anyagot

bevezetni nem szabad. Világító berendezést, eszközt úgy kell elhelyezni, rögzíteni és használni, hogy az a környezetére tűzveszélyt ne jelentsen.

Villamos berendezés és éghető anyag között olyan távolságot kell tartani, vagy olyan hőszigetelést kell alkalmazni, hogy az éghető anyagra gyújtási veszélyt ne jelentsen.

Villamos gépet, berendezést és egyéb készüléket a tevékenység befejezése után ki kell kapcsolni, használaton kívüli helyezésük esetén a villamos hálózatról le kell választani. A tűzjelzés zavartalansága érdekében a nyilvános és fővonalú távbeszélő készülékek mellett, a tűzoltóság (105) és az általános segélykérő (112) hívószámát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A tűzoltásra vonatkozó előírások

Kezdődő, még nem kiterjedt tűz esetén a rendelkezésre álló alkalmas eszközökkel meg kell kísérelni a tűz oltását mindaddig, amíg az a személyi biztonságot nem veszélyezteti.

Aki tüzet, vagy annak közvetlen veszélyét észleli, illetve arról tudomást szerez, az a rendelkezésre álló eszközökkel (kézi jelzésadók segítségével, telefonálással, kiabálással, a portán történő személyes bejelentéssel), vagy késedelem nélkül a tűzoltóságnak a 105-ös telefonszámon vagy a 112-es általános segélykérőn köteles bejelenteni.

A tüzeset bejelentésekor közölni kell

- a bejelentő nevét, a bejelentésre használt telefon számát.
- a tüzeset pontos helyét, (kerület, utca, házszám, emelet, ajtószám, stb.)
- mi ég,
- mi van veszélyben,
- emberéletet veszélyeztet-e?

A tűz jelzésének hallatára, az építményre kiadott tűzriadó tervben foglalt riasztást és az épület kiürítését végre kell hajtani. Gondoskodni kell arról, hogy a tüzesetről az épületben tartózkodók időben tudomást szerezzenek, és biztonságosan elhagyhassák az épületet.

Az egyes létesítményekben alkalmazott tűzjelzés

- **hangos szóval, kiáltással**, az egyetem összes létesítményében,
- **házi telefonnal**, az egyetem összes létesítményében,
- **kiépített tűzjelző rendszerrel**, a Bécsi úti és a Doberdó utcai létesítményben.

A tűzoltóság közreműködése nélkül eloltott, illetve az emberi beavatkozás nélkül megszűnt tüzet is be kell jelenteni a tűzoltóságnak, és a helyszínt a tűzvizsgálat vezetőjének intézkedéséig változatlanul kell hagyni.

Tűzvédelmi szabálytalanságokért felelős személyek szankcionálása

A tűzvédelmi szabályokat, előírásokat mindenki külön felhívás nélkül köteles betartani, illetve végrehajtani. Aki a tűzvédelmi előírásokat megszegi és cselekménye súlyosabb elbírálás alá nem esik, az szabálysértést követ el és a szabálysértési eljárás keretében kiszabott pénzbírsággal sújtható.

Aki a Tűzvédelmi Szabályzat előírásait megszegi és cselekménye súlyosabb elbírálás alá esik, az fegyelemsértést követ el és vele szemben fegyelmi eljárás keretében megfelelő szankciók kiszabására van lehetőség.

Tűzoltó készülékek típusai

Az Óbudai Egyetemen készenlétben tartott tűzoltó készülék típusok ABC típusú porral oltók és széndioxiddal oltók.

Porral oltó készülékek a különböző tűzosztályok tüzeinek oltására alkalmasak

A tűzosztály: szilárd, általában szerves eredetű olyan anyagok tüze, amelyek lángolás, (vagy izzás, parázslás) kíséretében égnek.

B tűzosztály: folyékony, vagy cseppfolyós szilárd anyagok tüzei.

C tűzosztály: éghető gázok tüzei.

D tűzosztály: fémek és olvadékainak tüzei.

Az **ABC** porral oltók, amelyek az **A – B – C** tűzosztályba tartozó anyagok tüzeinek oltására alkalmasak. Ezen túl 1000 V feszültségig a feszültség alatti berendezések tüzeinek oltásánál is biztonságosan felhasználhatók az előírt védőtávolságok betartása mellett. A készülékek kezelési utasítása a készülék palástján jól látható és olvasható.

Gázzal oltó készülékek a széndioxiddal oltók, amelyek az **B – C** tűzosztályba tartozó anyagok tüzeinek oltására alkalmasak (számítógépek, elektromos készülékek, műszerek feszültség alatti berendezések tüzeinek oltására biztonságosan alkalmazható). 1000 V feszültségig a feszültség alatti berendezések tüzeinek oltásánál is biztonságosan felhasználhatók az előírt védőtávolságok betartása mellett. A készülékek kezelési utasítása a készülék palástján jól látható és olvasható.

Érintésvédelem

A laboratóriumi eszközök általában 220-400 V-os, 50 Hz-es hálózati árammal működnek. Ez az áramforrás az emberi szervezet számára veszélyeket rejt magában.

Mit tegyünk az áramütött személlyel? Ha áramütés gyanúja lép fel, akkor az első dolgunk kiszabadítani az áramkörből az áramütöttet. Ennek legegyszerűbb módja, ha azt a készüléket tudjuk áramtalanítani, feszültségmentesíteni, amellyel az áramütött érintkezett. Ez legegyszerűbb esetben a kapcsoló kikapcsolásával, vagy a villásdugó kihúzásával megoldható, de a fixen bekötött készülékeknel a biztosíték (vagy kismegszakító) kikapcsolásával érhető el.

Számos esetben az áramütöttet mechanikai úton kell eltávolítani az áramforrástól vagy az áramforrást az illetőtől. Ha az illetőt kiszabadítottuk az áramkörből, akkor állapotától függően lehet és kell mesterséges légzést, szívmasszázst alkalmazni. Mindenképpen célszerű az illetőt áramjárta részekről távol elhelyezni, folyadékot csak akkor itassunk vele, ha kéri. Hívjunk mentőt, vagy vigyük el orvoshoz a sérültet.

III. rész POLGÁRI VÉDELEM A hadkötelezettség

A katonai szolgálati kötelezettség járulékos kötelezettségét képezi

- a) az adatszolgáltatási,
- b) a bejelentési,
- c) a megjelenési

kötelezettség (a katonai szolgálati kötelezettség és a járulékos kötelezettségek együtt, hadkötelezettség).

Törvény határozza meg a hadkötelezettséggel összefüggő adatszolgáltatási, bejelentési és megjelenési kötelezettségekre, a nyilvántartásra és a sorozásra, valamint a honvédelmi célú adatkezelésre vonatkozó szabályokat.

Polgári védelmi kötelezettség

Minden állampolgárnak, illetve személynek joga van arra, hogy megismerje a környezetében lévő katasztrófaveszélyt, elsajátítsa az irányadó védekezési szabályokat, továbbá joga és kötelessége, hogy közreműködjön a katasztrófavédelemben.

A **katasztrófaveszély** olyan folyamat vagy állapot, amelynek következményeként okszerűen lehet számolni a katasztrófa bekövetkezésének valószínűségével, és amely ez által veszélyezteti az emberi egészséget, környezetet, az élet- és vagyonbiztonságot.

A **katasztrófa** a veszélyhelyzet kihirdetésére alkalmas, illetve e helyzet kihirdetését el nem érő mértékű olyan állapot vagy helyzet, amely emberek életét, egészségét, anyagi értékeit, a lakosság alapvető ellátását, a természeti környezetet, a természeti értékeket olyan módon vagy mértékben veszélyezteti, károsítja, hogy a kár megelőzése, elhárítása vagy a következmények felszámolása meghaladja az erre rendelt szervezetek előírt együttműködési rendben történő védekezési lehetőségeit, és különleges intézkedések bevezetését, valamint az önkormányzatok és az állami szervek folyamatos és szigorúan összehangolt együttműködését, illetve nemzetközi segítség igénybevételét igényli.

A **veszélyhelyzet** az Alaptörvény 53. Cikkében meghatározott olyan helyzet, amelyet különösen a következő események válhatnak ki

1) elemi csapások, természeti eredetű veszélyek, különösen

- a) árvízvédekezés során, ha az előrejelzések szerint az áradó víz az addig észlelt legmagasabb vízállást megközelíti és további jelentős áradás várható, vagy elháríthatatlan jégtorlasz keletkezett, vagy töltésszakadás veszélye fenyeget,
- b) belvízvédekezés során, ha a belvíz lakott területeket, ipartelepeket, fő közlekedési utakat, vasutakat veszélyeztet és a veszélyeztetés olyan mértékű, hogy a kár megelőzése, az újabb előntések elhárítása meghaladja az erre rendelt szervezetek védekezési lehetőségeit,
- c) több napon keresztül tartó kiterjedő, folyamatos, intenzív, megmaradó hóesés vagy hófúvás,
- d) más szélsőséges időjárás következtében az emberek életét, anyagi javait a lakosság alapvető ellátását veszélyeztető helyzet következik be,
- e) földtani veszélyforrások.

2) ipari szerencsétlenség, civilizációs eredetű veszélyek, különösen

- a) a veszélyes anyagokkal és hulladékokkal történő tevékenység során a szabadba kerülő anyag az emberi életet, egészséget, továbbá a környezetet tömeges méretekben és súlyosan veszélyezteti,
- b) nem tervezett radioaktív kiszóródás és egyéb sugárterhelés, amely a biztonságot kedvezőtlenül befolyásolja és a lakosság nem tervezett sugárterhelését idézi elő.

3) egyéb eredetű veszélyek, különösen

- a) tömeges megbetegedést okozó humánjárvány vagy járványveszély, valamint állatjárvány,
- b) ivóvíz célú vízkivétellel érintett felszíni és felszín alatti vizek haváriaszerű szennyezése, bármely okból létrejövő olyan mértékű légszennyezettség, amely a külön jogszabályban meghatározott riasztási küszöbértéket meghaladja,
- c) a kritikus infrastruktúrák olyan mértékű működési zavara, melynek következtében a lakosság alapvető ellátása több napon keresztül, vagy több megyét érintően akadályozott.

Általános jelzési és közreműködési kötelezettség

Aki – a fentiekben megfogalmazott – katasztrófát vagy katasztrófaveszélyt észleli, vagy arról tudomást szerez, haladéktalanul köteles azt bejelenteni a katasztrófavédelem hivatalos szerveinek (Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság; Budapest Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság, Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságok, Polgári Védelmi Kirendeltségek, Polgári Védelmi Irodák), illetve a tűzoltóságnak és a polgármesteri hivatalnak.

Fentiek ismerete, valamint végrehajtásukban való aktív részvétel minden hallgatónak – érintettsége mértékéig – kötelezettség.

Felhasznált jogszabályok

- 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről
- 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról
- 2011. évi CXIII. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről
- 2011. évi CXXVIII. Katasztrófavédelmi törvény
- 1999. évi LXXIV. törvény a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről
- 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól
- 44/2007.(XII. 29.) OKM rendelet a katasztrófák elleni védekezés és a polgári védelem ágazati feladatairól
- 139/2012. (VI. 29.) Korm. rendelet a katasztrófa-egészségügyi ellátásról

Budapest, 2014. július 29.

Prof Dr. Fodor János
rektor

Dr. Gáti József
kancellár